

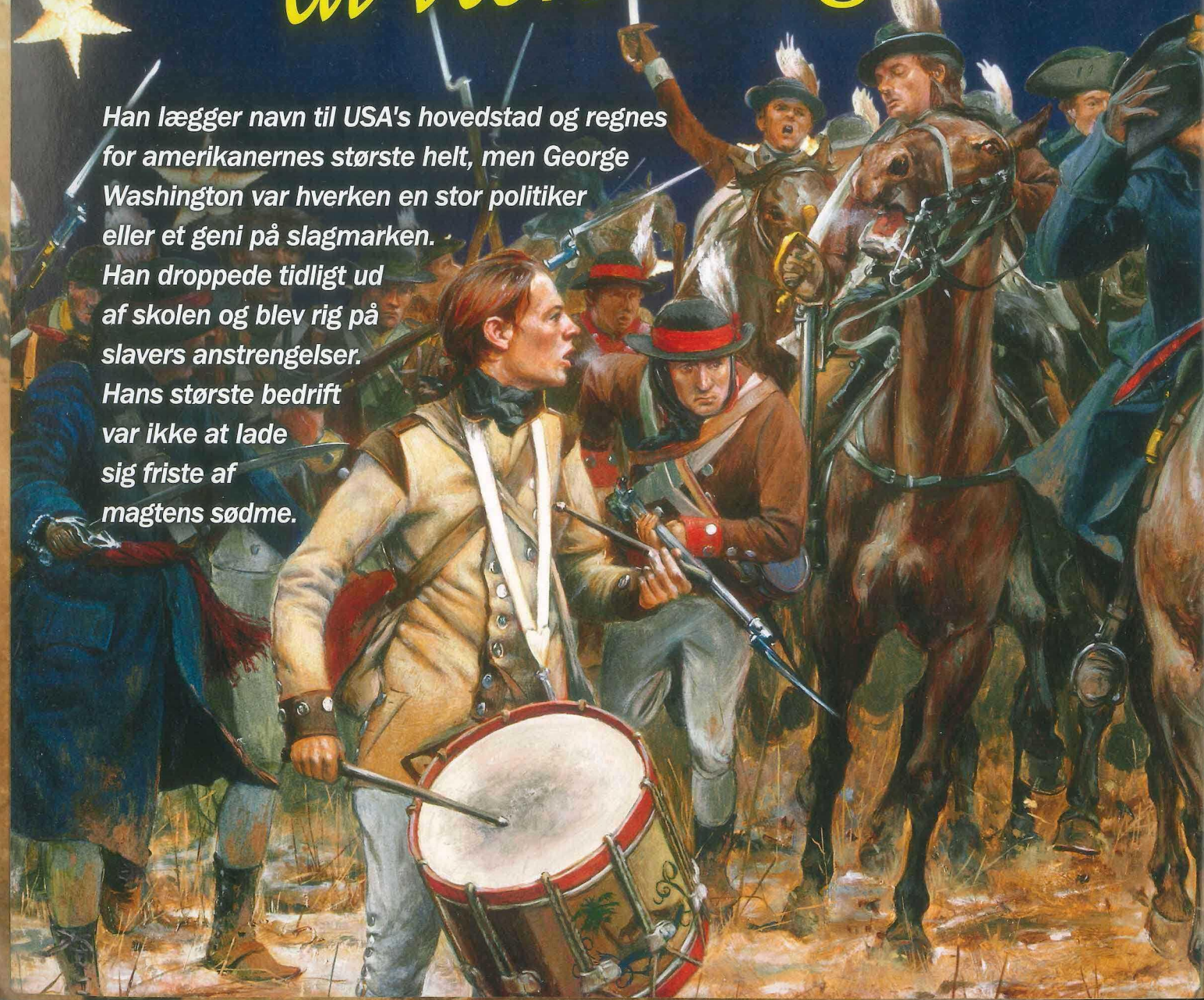
★ GEORGE WASHINGTON

Manden, der nægtede at være konge

Han lægger navn til USA's hovedstad og regnes for amerikanernes største helt, men George Washington var hverken en stor politiker eller et geni på slagmarken.

Han droppede tidligt ud af skolen og blev rig på slavers anstrengelser.

Hans største bedrift var ikke at lade sig friste af magtens sødme.

WASHINGTON

Under sine slag red han altid forrest, men Washington blev ikke såret en eneste gang.

BRIDGEMAN & SHUTTERSTOCK

USA/1775

Storbritannien hersker over Nordamerikas østkyst, som er delt op i 13 kolonier. Skænderier raser mellem kolonisterne og styret i London, som ikke kan blive enige om skattetryk og magtfordeling.

Nogle amerikanere mener, at de vil klare sig bedre uden briterne.

Indianserspejderne fører an med lydløse skridt. Bag dem følger en kolonne af militsfolk, der konstant snubler over trærødder på den ufremkommelige skovsti. De udgør George Washingtons første lille hær. I året 1754 er han blot 23 år, men virker ældre, fordi han altid udviser en urokkelig ro.

Tropperne bag den unge officer tager sig alt andet end militæriske ud. De 40 kolonister er i uvante omgivelser i Ohios skove, og ingen af dem har været i kamp før, så alle er nervøse.

I en lysning forude har 35 franske soldater slået lejr. Det er Washingtons pligt at fjerne dem, for ligesom Frankrig gør de britiske kolonier i Nordamerika krav på Ohio, som giver adgang til kontinentets indre. Han agter at vise sit værd ved at udslette konkurrenterne. Da indianerne giver signal, spreder Washington sine militsfolk ud på en uregelmæssig linje i underskoven.

"Vi nåede ganske tæt ind på livet af dem", skriver Washington senere i sin dagbog. "Så opdagede de os, hvorefter jeg gav mit kompagni ordre til at skyde". To musketsalver knitrer i hurtig rækkefølge, og da 10 franske soldater er faldet, overgiver resten sig.

Skuddene giver genlyd i hele verden. Snart er Storbritannien og Frankrig i åben krig, resten af Europa trækkes ind i opgøret, og slag udkæmpes langt borte i Indien og Caribien. Blodbadet står på i syv år, og bagefter skriver forundrede forfattere om, at det hele var sat i gang af en enkelt koloniofficer. George Washington er trådt ind på verdensscenen.

Dødsfald banede vejen

George Washington nedstammede fra en slægt af plantageejere, der havde levet i

Kolonister fik nok af Storbritannien

Amerikanerne opfattede sig selv som ærke-britiske, men de følte, at styret i London trampede på deres rettigheder.

1764 Skat på sukker bliver den første af mange afgifter, som skal finansiere det britiske militær i Nordamerika. Kolonisterne nægter at betale, hvis de ikke til gengæld får sæder i parlamentet i London.

1770 Britiske rødfrakker skyder på en ophidset folkemængde i storbyen Boston. Fem civile bliver dræbt.

1773 The Boston Tea Party. En gruppe kolonister stormer britiske skibe og smider i protest lasten af te i Bostons havn.

1774 Den amerikanske kongres mødes for første gang. Delegerede fra de britiske kolonier i Amerika træder sammen for at aftale en fælles kurs over for Storbritannien.

1775 Krigen begynder, da britiske soldater vil afvæbne amerikanske militsfolk, og en skudveksling bryder ud.

Virginia siden 1690'erne. Han blev født i februar 1732, og i en koloni uden adel var hans slægt så tæt på det blå blod, man kunne komme.

Blot 11 år gammel mistede George sin far, og familiens vaklende økonomi udelukkede, at han fik en boglig uddannelse. I stedet skaffede hans elskede storebror Lawrence ham en plads som kadet i

Storbritanniens flåde. Men før drengen kunne stå til søs, blev karriereplanen dog stoppet af et moderligt veto. Hendes begrundelse lød, at britiske officerer foragtede folk fra kolonierne. I stedet blev George oplært som landmåler.

Som 20-årig mistede han også sin bror Lawrence. George havde nu lidt to smertelige tab, men dødsfaldene skulle få afgørende betydning for det enestående livsforløb, der fulgte.

George Washington arvede plantagen Mount Vernon, hvilket gjorde ham til en betydningsfuld jordejer. Samtidig blev han Washington-familiens overhoved, og dermed var han ikke længere underlagt normerne for, hvordan en ung Virginia-gentleman burde opføre sig. Ifølge de uskrevne regler skulle ungdommen holde sig i baggrunden, mens erfarne herrer traf de vigtige beslutninger. Men George Washingtons nye status betød, at han frit kunne jagte velstand og ære.

Den unge mand besluttede sig for at ville være major i Virginias milits. Han havde ganske vist ingen militær-erfaring, men broren Lawrence sad på posten indtil sin død, og det var et gyldigt argument i 1700-tallets Amerika. Lobby-arbejde klarede resten. Den unge mand fik majorposten, og han havde knap bestilt sin første uniform hos skrædderen, da franske tropper rykkede ind i Ohio-dalen.

Washington ville være britisk

Kampen mod franskmændene i Nordamerika blev afgørende for George Washingtons liv: Han mødte den britiske hær og følte sig ringeagtet – blot fordi han var kolonist. Og han opdagede ved selvsyn, at briterne hær kunne besejres.

Washington var tilbage fra sin første kamp mod franskmændene, da 1.400 professionelle britiske soldater forberedte sig på at marchere ind i Ohios vildnis i sommeren 1755. De blev anført af den nyankomne general Braddock, der ville have Washington med som vejviser.

En del overtalelse viste sig dog nødvendig, før amerikaneren lod sig rekruttere. Han havde nemlig opdaget, at han som oberstløjtnant i militsen havde lavere rang end selv den ringeste løjtnant i hæren. Braddock tilbød en midlertidig rang som britisk kaptajn, men det var ikke nok for den ærekære Washington. Til sidst accepterede amatør-officeren at tage med som personlig rådgiver for generalen, hvilket placerede ham helt uden for den militære kommandørække.

Franskmændene i Ohio vidste, at Braddocks hær var på vej, og de var for få til at vinde et slag på åben mark.

I stedet havde 250 franske soldater og 600 indianere lagt sig i baghold. Krigshylene gjaldede pludselig i den tætte skov omkring briterne kolonne.

"Den frygtelige lyd vil plage mig til den dag, jeg dør", fortalte en overlevende

bagefter. Så begyndte musketskuddene, som fældede britiske soldater i hobevis. Braddock ville besvare ilden, men hans mænd havde ingen mål at sigte efter, for de franske skytter og indianerne dækkede sig bag træerne.

Britiske soldater var trænet til kamp i slagformationer, men anede ikke, hvad de skulle stille op mod fjendens taktik i skoven. Officererne forsøgte at presse deres tropper fremad, men blev fældet af velrettede skud, og snart begyndte flugten bagud.

Amerikanerne frygtede nærkamp med de bedre trænede briter.

YALE UNIVERSITY ART GALLERY

Washington tabte alle sine slag

Amerikanerne husker Washington som en stor feltherre. Resultaterne på slagmarken siger dog noget andet, men generalen vandt til sidst, fordi han nægtede at give op.

Washington drømte om en stor sejr, der ville vinde USA selvstændighed fra Storbritannien. I stedet blev han gang på gang ydmyget af briterne, som kunne deres militære håndværk til fingerspidserne. Det lykkedes aldrig at skabe en hær af erfarne officerer og veltrænede soldater. Generalen selv var en del af problemet. Han havde kun anført småstyrker i kamp, da han blev sat i spidsen for 10.000 mand.

Slaget ved Germantown i 1777 demonstrerede udfordringerne. Hans komplicerede angrebsplan førte til kaos, og tropperne tabte modet, da de kom på skudhold af fjenden. Washingtons vinderstrategi blev derfor at undgå slag, indtil han fik hjælp fra Frankrig i 1781. Sammen med veltrænede allierede kunne Washington afgøre krigen ved Yorktown.

Nederlag fulgte nederlag

SLAG	ÅRSTAL	SOLDATER		VINDER
Long Island	1776	10.000	20.000	
Brandywine	1777	14.600	15.500	
Germantown	1777	11.000	9.000	
Monmouth	1778	11.000	14.000	Uafgjort
Yorktown	1781	*16.000	9.000	

Storbritannien Amerikanske oprørere Frankrig
*Halvdelen af hæren bestod af professionelle franske soldater.

Indviklet offensiv endte i kaos

Et eksempel på Washingtons taktiske mangler var angrebet på Germantown i 1777. Hans plan var for kompliceret for tropperne.

1 Amatører farer vild

Militsfolk famler sig frem gennem tåge og tæt skov. En flok britiske skytter sender dem på flugt.

4 Militærsoldater tør ikke slå

Utrænede militsfolk får briter i sigte forude, men vover ikke at gå frem til angreb.

3 Soldater skyder på deres egne

Flankestyrken går den forkerte vej i tågen. Tropperne åbner ild mod skikkelser, som dog viser sig at være amerikanere.

2 Hovedstyrken går i stå

150 briter forskanser sig i en bygning af sten. Mange amerikanere belejrer huset i stedet for at fortsætte fremad.

Mount Vernon var George Washingtons plantage i Virginia. Hovedbygningen var opkaldt efter den britiske admiral, som Washingtons storebror havde tjent under i krig.

"De engelske soldaters krysteragtige adfærd dømte dem, der var parate til at gøre deres pligt, til den visse død", skrev Washington i sin rapport efter kampen.

Braddock blev fældet af en kugle i brystet, og da resten af generalens stab allerede var sårede, måtte den 23-årige Washington lede tilbagetoget.

Til hest og med en dengang usædvanlig højde på 1,83 m var amerikaneren et indbydende mål for fjendens skytter. Fire musketkugler passerede gennem hans jakke, og to heste sank sammen under ham, uden at han selv blev ramt.

"Intet andet end forsynets beskyttende hånd frelste ham fra den skæbne, der ramte alle omkring ham", skrev et vidne senere. Et enestående held fulgte Washington gennem hele hans karriere, og selvom han næsten altid var blandt sine forreste tropper, blev han aldrig såret.

Washington reddede en tredjedel af Braddocks hær ud af dødsfælden, og som den eneste officer slap han fra katastrofen med et styrket ry.

Kolonisterne ville tages med på råd
Krigen fortsatte år efter år, men Washington spillede kun en lille rolle. Han nægtede fortsat at stille sig under britiske officerer af lavere rang, mens hærens generaler afviste at lade en utrænnet og uerfaren ung mand indtage en høj post, hvor modig han end var.

I 1763 ebbede kampene omsider ud, og Frankrig måtte opgive alle sine kolonier i Nordamerika. Washington vendte tilbage til sit liv som plantageejers, og han havde store planer, der krævede penge. Derfor giftede han sig med den rige enke

Fransk superhelt hjalp sejren på vej

Amerikanernes frihedskamp mod briterne begejstrede den franske markis de Lafayette. I en alder af 19 år sluttede han sig til George Washington, som straks gav den unge mand en høj rang for at glæde Frankrig. Avishistorier om Lafayettes bedrifter gjorde ham til en stjerne i Paris.

Da markisen vendte hjem på orlov, blev han hyldet af folket og kaldt i audiens hos kongen. Stemningen var med til at sikre den franske hjælp, der vandt USA dets frihed.

Franske Lafayette tog til Amerika for at hjælpe George Washington.

AKG IMAGES

Martha Dandridge, der allerede havde to børn fra et tidligere ægteskab. Med hendes formue kunne Washington opkøbe marker og slaver, og i løbet af få år blev han den største jordejer i kolonien Virginia.

Washington havde for længst opgivet sin drøm om en karriere i kongens hær. Men han regnede sig fortsat som en britisk gentleman, og det nagede ham, når han ikke følte sig anerkendt som jævnbyrdig af embedsmænd fra London.

Derfor rejste Washington i 1774 til Philadelphia, hvor udsendinge fra alle 13 kolonier i Amerika ville aftale en fælles kurs over for moderlandet. Mange af Nordamerikas skarpeste hjerner og største talere var til stede, og i denne forsamling var Washington med sin svage uddannelse en biperson.

Alligevel gjorde Virginia-godsejeren indtryk med sin højde, sin urokkelige ro og sine enkle, men selvsikre ord. Han talte på alles vegne, da han udelukkede enhver tanke om løsrivelse.

"Jeg er helt overbevist om, at intet af den art ønskes af noget tænkende menneske i hele Nordamerika", sagde den 42 år gamle Washington, da han indtog talerstolen. Men regeringen i

DEN EVIGE NR. 1

Forfremmet i graven

George Washington var generaløjntant og bar tre stjerner som rangtegn, da han anførte USA's lille hær. Senere voksede militæret og fik generaler med både fire og fem stjerner. I 1976 vendte Washington tilbage til rangstignings top, da Kongressen gjorde ham til overgeneral med seks stjerner.

SHUTTERSTOCK

London måtte give amerikanerne samme rettigheder som alle andre briter – bl.a. pladser i parlamentet.

Feltherren trak i uniform

Begivenhederne i Nordamerika var ved at løbe løbsk. Krav fra den britiske guvernør blev mødt af modkrav fra kolonisterne, og imens begyndte de mest kongetro at sælge deres ejendomme for at flytte til Storbritannien. Nogle af dem var Washingtons nære venner, men selv følte han kun tiltagende vrede.

En del af utilfredsheden skyldtes, at han personligt stod til at blive ramt på pengepungen. Den britiske guvernør i Amerika mente, at nogle af Washingtons jordtransaktioner var sket på ukorrekt vis, og derfor skulle de annulleres. Han ville miste et areal på 93 km².

Midt i denne sag indtraf den begivenhed, der forvandlede Virginia-kolonisten og mange andre fra britisk gentleman til amerikansk oprører. Nordpå i Boston forsøgte soldater at tage våbnene fra lokale militsfolk, og mere end 100 omkom under det blodige opgør, der fulgte.

En krig kunne ikke længere afværges, og Washington iførte sig sin uniform for at slutte sig til oprøret.

Mens bevæbnede amerikanere drog mod Boston, hvor briterne barrikaderede sig, mødtes de førende patrioter for at udpege en øverstbefalende. Valget faldt hurtigt på Washington, selvom andre kandidater kunne tilbyde mere militær erfaring. Den spydige John Adams, der siden skulle blive Washingtons vice-præsident, fremførte adskillige årsager til valget af den nye hærs chef: "Han havde et kønt ansigt, en høj skikkelse, en elegant fremtoning og graciøse bevægelser".

Washington besad desuden selvkontrol og evnen til at tie stille, men først og fremmest var han fra Virginia. Indtil videre

foregik alle kampene nordpå, og oprørerne ville sikre sig hjælp fra Sydstaterne ved at sætte deres kandidat i spidsen for tropperne, der skulle slå Storbritannien.

Amatører stod over for professionelle
Washington stod over for en næsten umulig opgave, da han tog kommandoen uden for Boston. Han skulle smede en hær af civilister anført af ærkekære, men uerfarne officerer, og hæren manglede alt. Kanonerne var få, gamle og i vidt forskellige størrelser. Soldaterne havde ingen bajonetter, så nærkamp var udelukket, og de manglede krudt.

Heldigvis for Washington var Boston umulig at forsvare, og briterne sejlede bort fra byen efter en 10 måneder lang belejring. Men i sommeren 1776 dukkede en stor invasionsflåde op og landsatte tropper uden for New York.

Washington samlede 10.000 mand på Brooklyn-højderne, hvor de skulle stoppe fjendens fremrykning mod den vigtige storby. Han opmuntrede tropperne til at vise mod, truede med at skyde kugler ned på stedet og slyngede om sig med forvirrende ordrer. Intet havde forberedt ham på at anføre så stor en styrke i kamp. Forsvarslinjen på højdedragene blev da også så lang og hullet, at tusindvis af briter kunne snige sig igennem en mørk nat, uden at de blev opdaget.

Næste morgen blev amerikanske stillinger angrebet bagfra, og mere end 1.000 soldater måtte overgive sig.

"Generelt blev vores generaler udmærkede", kommenterede John Adams giftigt. For Washington var målet ikke længere at forsvare New York, men at redde resten af sin hær fra udslettelse. Den opgave løste han til gengæld perfekt. Mens briterne gjorde klar til at storme de sidste amerikanske stillinger, trak Washington uset sin hær tilbage og færgede den over floden East River uden at miste en eneste mand.

"Vi bør til enhver tid undgå større slag eller at tage chancer", skrev han til politikerne efter flugtaktionen. Hans ord ►

Slaveri var fundamentet i Washingtons privatøkonomi gennem hele hans liv.

SHUTTERSTOCK

Washington levede med sin dårlige samvittighed

USA's landefader hyldede friheden, men havde slaver på sin plantage. Selvom han principielt fandt slaveri forkert, gjorde han intet for at afskaffe den ufrie arbejdskraft.

Statsmanden fik slaver som 11-årig

George Washington var dreng, da han mistede sin far, og arven omfattede lidt jord og 10 slaver. Flere kom til, i takt med at han opkøbte mere land til dyrkning og fik brug for ekstra arbejdskraft.

I 1769 vandt han 55 slaver i lotteri, og ved Washingtons død i 1799 ejede han og hans hustru tilsammen 277.

Skattefolk blev sendt på menneskejagt

Oney Judge var fru Washingtons personlige slave, men stak af i 1796. Hun blev siden genkendt i den afsides delstat New Hampshire, og Washington bad finansministeriets lokale skattefolk om at bringe hende tilbage.

De var imod slaveri og nægtede, så Oney Judge forblev fri.

EFTERLYST I AVISEN

"Flygtet fra præsidentens husholdning, Oney Judge, en lys mulat-pige, meget fregnet, med dybt sorte øjne og vildt sort hår. Hun er af gennemsnitlig højde, slank og fint formet, omkring 20 år gammel".

Advertisement.
ABSCONDED from the household of the President of the United States, ONEY JUDGE, a light mulatto girl, much freckled, with very black eyes and bushy black hair. She is of middle stature, slender, and delicately formed, about 20 years of age. She has many changes of good clothes, but they are not sufficiently recollected to be described. As there was no suspicion of her going off, no opportunity to do so, it is now easy to apprehend whether she has gone, or fully, what her design is. As she may attempt to escape by water, all masters of vessels are cautioned against admitting her on board, although it is probable she will attempt to pass for a free woman, and has, it is said, solicited for a free woman's passport. Ten dollars will be paid to any person who will bring her home, if taken in the city, or on board any vessel in the harbor. If a reasonable additional sum is apprehended at, and brought from a greater distance, and in proportion to the distance. FREDERICK KITT, Steward. May 23

Præsidenten fiflede med reglerne

Som præsident underskrev Washington love, der forbød slaveri i dele af USA. Men han brugte også hvert et smuthul i reglerne, hvis de satte begrænsninger for ham selv. I Philadelphia, hvor regeringen dengang holdt til, gav lokale love frihed til slaver efter mere end seks måneders ophold. Derfor roterede præsidenten sine slave-tjenestefolk, så de regelmæssigt var hjemme på hans plantage i Virginia.

"Intet levende menneske ønsker mere inderligt end jeg at se en plan for afskaffelse af slaveriet".

Washington i et brev til en ven, 1789

Fru Washington frygtede dødsbøddet

I sit testamente befalede Washington, at alle hans slaver skulle sættes fri. Men først når hans hustru også var borte. Efter ægtemandens død i 1799 frygtede Martha Washington dog, at utålmodige slaver skulle tage livet af hende, så hun frigav straks de 124. 153 andre slaver på deres gods tilhørte hendes slægt, og de forblev i fangenskab.

var udtryk for en forbigående pessimisme, og i 1777 stillede han to gange sin hær op for at prøve kræfter med fjenden – blot for at lide to ydmygende nederlag.

Herefter affandt Washington sig med, at han, hans soldater og hans officerer ikke kunne måle sig med Storbritanniens veltrænede styrker. Han så det nu

som sin vigtigste opgave blot at bevare hæren intakt. Strategien var ikke populær blandt politikerne, og nogle lyttede til intrigante generaler, der ønskede at overtage posten som øverstbefalende.

"Jeg kan forsikre disse herrer om, at det er meget nemmere at fremføre kritik i et behageligt værelse med en lun pejs

end at holde stillinger på en kold, trist bakketop og sove i frost og sne", skrev Washington fornærmet.

Som regel var hans taktik over for modstandere dog ophøjet værdighed, og det var kun i sjældne øjeblikke, at et iltet temperament fik lov at trænge igennem til overfladen. Washingtons selvkontrol,

høflighed og selvtillid var årsag til, at han aldrig blev udskiftet. Ingen anden kunne holde sammen på en hær, der mere var bevæbnede civilister end ægte soldater.

Frankrig gennemtvang en afgørelse
Krigen trak i langdrag, og ingen af de to parter havde kræfter til at vinde. I ste-

det kom den afgørende faktor udefra i form af hjælp fra Frankrig, Storbritanniens evige rival, som sendte tusindvis af veltrænede tropper til Nordamerika. Washington var stadig formelt chef, men i praksis styrede den franske grev Jean-Baptiste Rochambeau nu strategien. Og amerikaneren kunne intet stille op, for ►

Højest otte år på posten

Efter to valgperioder havde George Washington fået nok af politik. Han trak sig tilbage, og ingen af hans efterfølgere vovede at sidde på posten i længere tid. Franklin D. Roosevelt brød dog traditionen i 1940'erne, hvor han stillede op til både en tredje og en fjerde periode. Efter hans død blev det skrevet ind i forfatningen, at præsidenter skal træde tilbage efter to perioder.

SHUTTERSTOCK

Forfatningen var et kompromis

Præsident George Washington skrev under den 17. september 1787, og dermed havde USA fået sin forfatning. Forinden havde politikerne udkæmpet et bittert slag om magtfordelingen i det nye land.

GETTY IMAGES

Forfatningens frelser

Roger Sherman byggede bro mellem fløjene. Han foreslog Connecticut-kompromiset, der blandede Virginia-planen med dele af New Jersey-planen.

De mindstes beskytter

William Paterson præsenterede New Jersey-planen, hvor alle delstater havde lige stor indflydelse og mere magt end USA's forbundsregering.

Kongemageren

Alexander Hamilton mente, at præsidenter burde vælges på livstid. Hans forslag blev ignoreret.

USA's klogeste mand

Videnskabsmanden og filosofen Benjamin Franklin bad alle om at underskrive det endelige udkast til USA's forfatning.

Forfatningen blev til i Independence Hall i Philadelphia – samme sted som Uafhængighedserklæringen i 1776.

BILLED BYLINE XXXXXX

To forfatnings-forslag konkurrerede

Virginia-planen

- USA får en stærk centralmagt.
- Kongressen består af to kamre, der vedtager lovene.
- Store delstater har flere pladser i Kongressens kamre end små.

80% BLEV BRUGT

New Jersey-planen

- USA forbliver en løs sammenslutning af magtfulde delstater.
- Kongressen har kun ét kammer.
- Hver delstat får lige mange pladser uanset størrelse.

20% BLEV BRUGT

CONNECTICUT-KOMPROMISET

- Virginia-planen er grundlag for forfatningen.
- I Kongressens stærkeste kammer, Senatet, får alle lige mange pladser som foreslået i New Jersey-planen.

Nationens førstemand

George Washington deltog ikke i forhandlingerne. Han mente, at han skulle være politisk neutral, og skrev blot under på det færdige resultat.

Rebellen

Gunning Bedford Jr. sagde, at hans hjemstat Delaware hellere ville vende tilbage til Storbritannien end acceptere Virginia-planen.

Hjernen bag forfatningen

James Madison foreslog Virginia-planen, der beskrev en stærk statsmagt, hvor de store delstater havde mest indflydelse.

de franske tropper var uundværlige. Det var greven, der i 1781 forlangte, at tropperne skulle marchere sydpå ned i Virginia, hvor krigens afgørende kamp stod.

9.000 britiske soldater blev afskåret ved byen Yorktown, og efter få dages bombardement måtte de alle kapitulere. Efter dette sviende nederlag stod det klart, at Storbritannien havde tabt krigen. To år lange forhandlinger fulgte, inden en fredsaftale omsider blev under-

skrevet, og amerikanernes selvstændighed var en realitet. Sejren gjorde den i forvejen magtfulde Washington til nationens helt. Snart stod han ved en skillevej, hvor han skulle afgøre, hvordan han ville bruge sin særlige status.

Med freden blev det tid til at afvikle hærens sejrige tropper. Soldaterne havde masser af penge til gode, men kassen var tom, og Kongressen overvejede at annullere al sin gæld. Det fik officerer

til at gå sammen om en skrivelse, der i truende vendinger forlangte hver eneste dollar udbetalt.

Trofaste tilhængere af Washington opfordrede ham til at sætte sig i spidsen for de utilfredse. Han skulle bruge truslen om et militærkup til at presse indrømmelser ud af politikerne.

"Hæren er et farligt instrument at lege med", lød Washingtons svar. Han agtede ikke at ophøje sig selv til diktator, og

under et møde med hærens officerer talte han i klare vendinger.

"Jeg beder jer, mine herrer, om ikke at foretage jer handlinger, som vil formindske den ære og besudle den hæder, I hidtil har opnået", sagde Washington til de forsamlede mænd. "Jeg opfordrer jer til at have fuld tillid til Kongressens hæderlige intentioner".

Gennem hele sit liv havde Washington vist, at han var en mand med store ambitioner og vilje til at lede andre. Men over for de sammensvorne officerer trådte han frem som en urokelig demokrat. I hans verdensbillede var det æreløst at tage magten fra de ledere, som folket havde valgt til at repræsentere sig.

Generalen takkede af

Washingtons krig var forbi, og en ny fase i hans liv kunne begynde. I London spurgte kongen sine rådgivere, om den amerikanske oprørsgeneral nu ville være hærchef eller statsoverhoved. Svaret lød, at Washington agtede at trække sig tilbage og leve et privat liv på sin plantage.

"Hvis han gør det, vil han være den største mand i verden", udbød kong George 3. forbløffet. I december 1783 mødte Washington op i Kongressen for at tage sin afsked.

"Da jeg nu har afsluttet min opgave, trækker jeg mig tilbage fra begivenhedernes centrum", meddelte han, mens følelserne fik hans hænder til at ryste. "Og jeg byder et varmt farvel til denne ophøjede forsamling, under hvis ordrer jeg så længe har handlet. Jeg fratræder hermed min post og forlader offentlighedens tjeneste".

Et stormende bifald fulgte, og tårerne fik frit løb. Washington kunne have haft mere magt end nogen anden i den nye nation, men gav den frivilligt fra sig.

Washington begav sig hjem ad landevejen til Virginia og plantagen Mount Vernon. Nationen var dog ikke færdig med eks-generalen, hvilket formentlig talte til hans forfængelighed.

Først blev Washington formand for den forsamling, der udformede USA's forfatning. Og derpå påtog han sig i 1789 at blive landets første præsident.

Statsoverhovedet afskyede politik

Det var op til Washington selv at fylde indhold i sin nye post, og han kunne ikke efterligne andre lande, for USA var et politisk eksperiment. I mangel af andre forbilleder besluttede han at optræde som kongen i Storbritannien, der var en kransekage-figur, mens professio-

nelle politikere gjorde arbejdet. Derfor fandt han det passende at blive tiltalt "Deres Stormægtighed".

Som statsleder indtog Washington en ophøjet, men mest ceremoniel rolle. Selvom forfatningen gav ham ret til at nedlægge veto mod love, brugte han kun privilegiet to gange. Først mod en lov, der skulle give flere pladser i Kongressen til USA's nordlige delstater, og dernæst mod nedskæringer i hæren.

Uden styring fra præsidenten måtte hans ministre selv fastlægge regeringens politik, og dybe uenigheder kom op til overfladen. Finansministeren og udenrigsministeren kæmpede om lederskab og om, hvorvidt USA skulle have en stærk eller svag forbundsregering. Modsetningsforholdet mellem de to udviklede sig til USA's første politiske partier, hvilket frustrerede præsidenten dybt. Washington havde et ideal om, at landets ledere skulle tale sig frem til løsninger og derpå stå sammen om at gennemføre

Studehandel placerede Washington

Alle de amerikanske delstater ville have USA's nye hovedstad som nabo.

Før sagen kunne afgøres, måtte masser af penge lægges på forhandlingsbordet.

Kongressen ville være herre i eget hus, og derfor skulle USA have en hovedstad, der lå uden for alle delstaterne. Men politikerne kunne ikke blive enige om, hvor byen skulle ligge. De overvejede

kortvarigt at give USA to hovedstæder, men i stedet afgjorde penge sagen.

Sydstaterne havde afbetalt deres gæld fra uafhængighedskrigen, og de tilbød at overtage noget af Nordstaternes gæld,

hvis Washington blev opført sydpå mellem Virginia og Maryland.

Tre kommissærer begav sig ud for at overtage det udvalgte stykke jord, og de navngav USA's kommende hovedstad Washington. Derpå tegnede arkitekten Pierre L'Enfant en ny storby med smukke alléer og pompøse, men også dyre bygninger. Hans plan måtte skæres ned til det, statens lille budget kunne dække.

Pennsylvania Avenue

Paradegaden mellem Det Hvide Hus og Capitol var en mudret jordvej, indtil den omsider blev brolagt i 1832.

The Mall er nationens mindested

Oprindeligt var The Mall tænkt som en storslået boulevard fra Capitol til floden. I stedet blev det åbne område en park fuld af historiske monumenter.

Det Hvide Hus var en billig løsning

Arkitekten L'Enfant ville opføre et pragtpalads til USA's præsident, men det tillod budgettet ikke. I stedet fik nationens leder et fugtigt landsted, som siden måtte udvide adskillige gange.

De første præsidenter brugte meget tid på at tage imod nysgerrige borgere.

Capitol lånte fra Louvre i Paris

Kongressen, der består af Senatet og Repræsentanternes Hus, rykkede ind i bygningen Capitol, der havde navn efter Capitol-højen i Rom. Søjlerækken midt i bygningen var kopieret direkte fra slottet Louvre i Paris.

Capitol var endnu omgivet af marker, da bygningen blev indviet i år 1800.

DEN EVIGE NR. 1

Sedlen skal overleve

Kunstneren Gilbert Stuarts kendte portræt af Washington har prydet endollarsedlen siden 1869. Beregninger viser, at staten kan spare milliarder på at udfase sedlen og i stedet præge dollarmønter. Men alle planer om udskiftning er strandet, fordi borgerne vil beholde pengesedlen.

SHUTTERSTOCK

LÆS MERE OM WASHINGTONS DRAMATISKE LIV

● Ron Chernow: *Washington: A Life*, Penguin, 2010 ● Stephen Brumwell: *George Washington: Gentleman Warrior*, Quercus, 2012

NAPOLÉON

WASHINGTON

BOLÍVAR

Sydamerikas oprørshelt ville hellere være en Napoleon end en Washington.

SHUTTERSTOCK

Sydamerikanere foretrak Napoleon

George Washington blev beundret af sydamerikanere, der drømte om at løsrive sig fra Spanien. Den berømte oprørsgeneral var forbillede for alle – indtil en ny helt dukkede op. I 1799 tog Napoleon Bonaparte magten i Frankrig, og han viste, at frihedens mand ikke behøvede at være demokratisk. En ung sydamerikaner ved navn Simón Bolívar var blandt tilskuere,

da Napoleon kronede sig selv til kejser. Senere gjorde han oprør mod Spanien, og i 1821 blev han hersker over Gran Colombia, der omfattede nutidens Colombia, Venezuela, Ecuador, Panama og lidt af Brasilien og Peru. Han gav sig selv diktatorisk magt, men efter 10 år brød riget sammen under modsetninger, som den stridbare Bolívar ikke evnede at bygge bro imellem.